

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

25 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2019, în privința inculpatului

Iațco Adrian XXXXX, născut la XXXXX, originar și locuitor al mun. XXXXX, str. XXXXX, XXXXX, ap. XXXXX, cetățean al R. Moldova, condamnat anterior prin:

1) sentința Judecătoriei Chișinău din 19.03.2019, în baza art. 371 Cod penal la amendă în mărime de 638 unități convenționale.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 13.02.2019 - 28.05.2019,
instanța de apel: 05.09.2019 - 27.11.2019,
instanța de recurs: 28.01.2020 - 25.03.2020.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal,

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei mun. Chișinău din 28 mai 2018, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Iațco Adrian a fost condamnat în baza art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita funcții legate de gestionarea medicamentelor și drogurilor pe un termen de 3 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii i-a fost suspendată condiționat, pentru o perioadă de probațiune de 2 ani.

De la Iațco Adrian s-au încasat cheltuielile suportate în legătură cu efectuarea expertizei judiciare, în mărime de 1680 lei.

2. Instanța de fond a constatat că, inculpatul Iațco A. a săvârșit circulația ilegală a analogilor drogurilor, fără scop de înstrăinare, adică a păstrat analogul drogurilor, săvârșite în proporții deosebit de mari și fără scop înstrăinare, în următoarele circumstanțe.

Așa el, urmărind scopul păstrării pentru consum propriu, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod

conștient survenirea acestora, acționând cu intenție directă îndreptată spre atingerea scopului infracțional, ilegal a păstrat asupra sa, fără scop de înstrăinare, masă vegetală uscată și mărunțită care constituie analogul drogurilor.

Astfel, la 20.12.2018, ora 10³⁰, în urma efectuării serviciului de menținere a ordinii publice, în adresa SP-3 al SSP a IP Buiucani al DP mun. Chișinău, a parvenit un apel telefonic pe faptul că pe str. VXXXXX, XXXXX, mun. XXXXX, Iațco A. se află într-o stare neadecvată. Fiind condus în incinta SP-3 al SSP a IP Buiucani, al DP mun. Chișinău, de la ultimul a fost ridicat un pachet de hârtie de culoare albă, în care se afla o masă vegetală uscată, mărunțită, de culoare verde.

Conform raportului de constatare Tehnico - Științifică nr. XXXXX XXXXX din 09.01.2019, s-a stabilit că, prin examinarea cu ajutorul cromatografiei gazoase, conform concluziilor stabilite, masa vegetală uscată, de culoare verde, ridicată la 20.12.2018, de la Iațco A. reprezintă produs etnobotanic, care conține cannabinoidul sintetic MDMB(N)-2201, neutilizat în scopuri medicinale și nu este inclus în Hotărârea de Guvern 1088 din 05.10.2004. Cantitatea produsului etnobotanic îmbibat cu cannabinoidul sintetic MDMB (N)-2201 constituie 0,99 g (masă uscată).

Potrivit Legii nr.382 din 06.05.1999 și modificările ulterioare, cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a precursorilor: „produse etnobotanice-amestecuri de prafuri și sau plante sau amestecuri de ierburi și diverse părți de plante stropite cu substanțe chimice, care produc schimbări ce induc efecte fiziologice și/sau mentale, halucinogene și/sau acțiuni psihoactive”.

Totodată, conform scrisorii parvenite de la I.M.S.P Dispensarul Republican de Narcologie, nr. XXXXX din 18.04.2017, înregistrate în cancelaria CTCEJ al IGP al MAI al RM la 20.04.2017 cu nr. 569, substanța MDMB(N)-2201 constituie analog al substanței AB-EINACA-CHM, care este inclusă în ”Tabelul I. Substanțele stupefiante și substanțele psihotrope neutilizate în scopuri medicale. Lista nr. 1 Substanțele stupefiante, aprobată prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1088 din 05 octombrie 2004”.

Potrivit pct. 187, a „Hotărârii Guvernului nr.79 din 23.01.2006, cu privire la lista substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora”, cantitatea de la 0,25 gr. AB-PINACA-CHM, constituie proporții deosebit de mari.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut total vina solicitând ca, în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, judecarea cauzei să aibă loc în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, și i-a încadrat acțiunile în baza art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal, ca păstrarea analogului etnobotanicelor, săvârșite în proporții deosebit de mari și fără scop de înstrăinare, care prevede pedeapsa cu închisoare de la 1 la 6 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

La stabilirea pedepsei, instanța a luat în considerare că infracțiunea comisă face parte din categoria celor grave, că inculpatul a recunoscut vinovăția și a conlucrat activ cu organele de urmărire penală, se căiește sincer, a predat benevol organelor de drept substanța deținută, se află la evidența medicului narcolog drept consumator de droguri – hașiș, că circumstanțe agravante nu au fost stabilite, că acesta nu este încadrat în câmpul muncii, neavând surse stabile și oficiale de venit, concluzionând că el poate fi corectat și reeducat prin aplicarea unei pedepse cu închisoarea.

Totodată, instanța a statuat că în temeiul art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, sancțiunea sub formă de închisoare urmează a-i fi redusă cu o ¹/₃, pornind de la

limita minimă de pedeapsă prevăzută de norma încălcată, care va constitui 8 luni, până la limita maximă pedepsei care nu va depăși 4 ani închisoare.

În același timp, ținând cont de gradul de pericol redus al faptei și de repercusiunile pe care le-ar avea asupra inculpatului și familiei sale o condamnare cu executare la închisoare, ținând cont de starea lui familială, nu este rațional ca inculpatul să execute pedeapsa cu închisoare în penitenciar, urmând a fi dispusă suspendarea condiționată a executării ei, conform art. 90 alin. (1) Cod penal.

Ori, scopul educativ al pedepsei poate fi atins și fără privarea de libertate a inculpatului, abordându-i-se o șansă de a se reabilita în fața societății, luând în considerare conlucrarea activă cu organul de urmărire penală, atitudinea lui în timpul procesului penal, din care rezultă conștientizarea faptei comise și a consecințelor acesteia.

De asemenea, instanța a remarcat că conform art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sânt suportate de condamnat sau sânt trecute în contul statului.

3. Procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Buiucani, Galben S., a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsa de 2 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita funcții legate de gestionarea drogurilor sau analogilor acestora pe un termen de 3 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu încasarea cheltuielilor suportate în legătură cu efectuarea expertizei judiciare, în mărime de 1680 lei.

Apelantul a invocat că, pedeapsa aplicată inculpatului nu corespunde gravității infracțiunii săvârșite, personalității lui și pericolului social pe care îl reprezintă.

Pedeapsa prea ușoară care a fost aplicată inculpatului conform art. 90 Cod penal, va fi apreciată ca o atitudine tolerantă din partea statului a comportamentului prejudiciabil și va diminua încrederea societății în eficacitatea și echitatea sistemului de justiție.

În acest mod, ținând cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de personalitatea inculpatului, de absența circumstanțelor atenuante, se impunea în mod imperios dispunerea executării pedepsei pronunțate în penitenciar de tip semiînchis, fără suspendarea executării ei.

4. Potrivit deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2019, apelul a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul statului suma de 1680 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare pentru întocmirea raportului de expertiză.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a statuat că la stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă aplicată inculpatului, prima instanță corect a luat în considerare caracterul și gradul de pericol social al crimei comise, personalitatea inculpatului, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Astfel, instanță de fond just a reținut ca ale inculpatul și-a recunoscut vina integral, atât în cadrul urmăririi penale, cât și a cercetării judecătorești, cauza fiind examinată în procedura simplificată, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, că s-a căit sincer de cele comise, a conlucrat activ cu organele de urmărire penală, a predat benevol organelor de drept substanța deținută, faptul că se află la evidența medicului narcolog drept consumator de droguri - hașiș.

De asemenea, prima instanță corect a luat în considerare gradul de pericol redus al faptei comise și de repercusiunile asupra inculpatului și familiei sale, comportamentul lui în timpul procesului penal, din care rezultă că inculpatul a conștientizat fapta comisă și consecințele acesteia, circumstanțe ce au convins instanța de fond de a-i stabili o pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării ei în temeiul prevederilor art. 90 Cod penal, just constatând că aceste măsuri de constrângere statală vor constitui un mijloc eficient și suficient de corectare și reeducare a inculpatului, precum și de prevenire a săvârșirii altor infracțiuni, cauzându-i în același timp unele lipsuri și restricții ale drepturilor în limite rezonabile și proporționale, pentru atingerea scopului pedepsei penale.

Totodată, în speță acuzatorul de stat nu a explicat care anume caracteristici urmează să impună stabilirea de către instanță de apel a unei pedepse mai aspre ori, având în vedere durata examinării cauzei, prima instanță a avut ocazia să examineze suficient de amănunțit personalitatea inculpatului, aplicându-i pedeapsa în strictă conformitate cu prevederile legale.

Subsecvent, corect s-a ținut cont de prevederile art. 16 alin. (4) Cod penal, conform căror infracțiunea săvârșită, în funcție de caracterul și gradul prejudiciabil, se atribuie la categoria celor grave.

De asemenea, just s-a reținut lipsa circumstanțelor agravante cât și a celor ce ar atenua răspunderea inculpatului pentru fapta prejudiciabilă comisă.

Astfel, prin aplicarea dispozițiilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală și art. 90 alin. (1) Cod penal, pedeapsa aplicată de prima instanță inculpatului este echitabilă și în limitele sancțiunii respective.

În contextul dat, sunt nefondate argumentele acuzatorului că suspendarea pedepsei penale stabilite lui Iațco A. este nejustificată și nu corespunde gravității faptelor imputate și circumstanțelor cazului, inclusiv în coroborare cu personalitatea celui vinovat și comportamentului acestuia, deoarece corectarea și reeducarea acestuia este posibilă prin aplicarea celei mai aspre pedepse prevăzute la art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal, sub formă de închisoare, dar fără izolarea lui de societate, oferându inculpatului șansa de a îndreptăți încrederea acordată de instanță.

În același timp, este eronată concluzia instanței de fond cu privire la neîncasarea din contul inculpatului a plății cheltuielilor judiciare în sumă de 1680 lei, nefiind indicat concret în beneficiul cui s-a dispus încasarea cheltuielilor judiciare.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea acestei decizii în partea ce ține de individualizarea pedepsei în privința inculpatului, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată.

Recurenta a invocat, că instanță de fond și cea de apel nu au acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, incorect ajungând la concluzia stabilirii unei pedepse non privative de libertate inculpatului, aplicând eronat institutul suspendării condiționate a executării pedepsei, conform prevederilor art. 90 Cod penal.

Instanța de apel a omis faptul că, infracțiunea comisă de inculpat se califică ca una gravă, iar caracterul faptei prejudiciabile, denotă că în privința acestuia deja nu mai pot fi folosite alte măsuri de constrângere, mai blânde ca închisoarea.

Tocmai în vederea eficientizării procesului de prevenire și combatere a circulației ilegale a substanțelor narcotice, precum și în vederea protejării vieții și sănătății/tinerilor consumatori de droguri, precum și prevenirii atragerii în rețeaua de consumatori a

copiilor și tinerilor care încă nu sunt dependenți de droguri, se prezintă ca fiind justificată aplicarea unor pedepse mai severe.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizate pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu respectivele circumstanțe invocate în recursul ordinar al procurorului, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2. și 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept în latura pedepsei aplicate inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat ținând cont de mențiunea din rechizitoriu că: „*Circumstanțe ce agravează vina învinuitului conform art. 77 CP RM nu s-au stabilit*”, de faptul că inculpatul a recunoscut integral vina solicitând judecarea cauzei în procedură simplificată, nu are antecedente penale, cât și de prevederile art. 7, 61, 75, 90 Cod penal, 364¹ Cod de procedură penală, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, fiind una echitabilă și proporțională în raport cu

gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, cât și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane (*pct. 2., 4. din decizie*).

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat probele și circumstanțele cauzei în latura pedepsei penale.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura pedepsei penale în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea, este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul ordinar au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. - 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că inculpatului i s-a aplicat pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Țurcanu Svetlana, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, Devder Djulieta, în privința inculpatului Iațco Adrian XXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 08 mai 2020.

Președinte
Judecători

Iurie Diaconu
Liliana Catan
Ion Guzun